

AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO DOTYCZĄCE POMOCY SPOŁECZNEJ

Przewodnik z wzorami

Jakub Wilk

AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO DOTYCZĄCE POMOCY SPOŁECZNEJ

Przewodnik z wzorami

Jakub Wilk

Stan prawny na 4 listopada 2020 r.

Wydawca

Anna Kubuj-Kacperek

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Trzy kropki Joanna Maź

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-447-3

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluger.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
---------------------	---

Wstęp	11
-------------	----

I

Część ogólna

Rozdział 1

Pojęcie aktu prawa miejscowego i jego pozycja w systemie źródeł prawa	15
--	----

Rozdział 2

Ogłoszenie, <i>vacatio legis</i> i wejście w życie aktu prawa miejscowego	24
--	----

Rozdział 3

Obowiązywanie aktów prawa miejscowego	31
---	----

Rozdział 4

Technika prawodawcza stosowana przy stanowieniu aktów prawa miejscowego	39
--	----

Rozdział 5

Podstawy prawne do stanowienia aktów prawa miejscowego w ustawie o pomocy społecznej	48
---	----

II

Część szczególna

Rozdział 6

Uchwała w sprawie podwyższenia kwot dochodu uprawnających do zasiłku okresowego i celowego	53
---	----

Rozdział 7

Uchwała w sprawie podwyższenia minimalnej kwoty zasiłku okresowego	62
---	----

Rozdział 8

Uchwała w sprawie wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie	67
--	----

Rozdział 9

Uchwała w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania	77
---	----

Rozdział 10

Uchwała w sprawie warunków ustalania opłat za pobyt w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym, częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat oraz zwrotu należności za okres nieobecności osoby w domu	89
--	----

Rozdział 11

Uchwała w sprawie podwyższenia wysokości kwot pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie oraz wartości pomocy na zagospodarowanie	98
--	----

Rozdział 12

Uchwała w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej przyznane pod warunkiem zwrotu	103
--	------------

Rozdział 13

Uchwała w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych	111
--	------------

Część III**Wzory**

1. Wzór uchwały podejmowanej na podstawie art. 8 ust. 2 u.p.s.	125
2. Wzór uchwały podejmowanej na podstawie art. 38 ust. 6 u.p.s.	127
3. Wzór uchwały podejmowanej na podstawie art. 43 ust. 10 u.p.s.	128
4. Wzór uchwały podejmowanej na podstawie art. 50 ust. 6 u.p.s.	129
5. Wzór uchwały podejmowanej na podstawie art. 66 u.p.s.	131
6. Wzór uchwały podejmowanej na podstawie art. 90a ust. 1 u.p.s.	133
7. Wzór uchwały podejmowanej na podstawie art. 96 ust. 4 u.p.s.	134
8. Wzór uchwały podejmowanej na podstawie art. 97 ust. 5 u.p.s.	136
Wykaz powołanej literatury	139
Wykaz powołanych orzeczeń	143

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. poz. 483 ze zm. i sprost.)
k.p.a.	– ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.)
r.u.p.u.	– rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3.08.2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz.U. poz. 954)
r.z.k.d.	– rozporządzenie Rady Ministrów z 11.07.2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. poz. 1358)
u.f.p.	– ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.)
u.F.S.	– ustawa z 23.10.2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1787 ze zm.)
u.k.o.r.	– ustawa z 24.01.1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2020 r. poz. 517 ze zm.)
u.o.a.n.	– ustawa z 20.07.2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461)
u.p.s.	– ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876)
u.p.z.p.	– ustawa z 17.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2020 r. poz. 293 ze zm.)
u.R.M.	– ustawa z 8.08.1996 r. o Radzie Ministrów (Dz.U. z 2019 r. poz. 1171 ze zm.)

u.s.g.	– ustawa z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)
u.s.o.	– ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 1327)
u.s.p.	– ustawa z 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 920)
u.w.r.	– ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821)
Z.t.p.	– załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20.06.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283)

Czasopisma

FK	– Finanse Komunalne
NZS	– Nowe Zeszyty Samorządowe
PiP	– Państwo i Prawo
PL	– Przegląd Legislacyjny
PS	– Przegląd Sejmowy
ST	– Samorząd Terytorialny

WSTĘP

Ustawa o pomocy społecznej umożliwia wprowadzanie odmiennych zasad udzielania świadczeń z pomocy społecznej w poszczególnych gminach i powiatach. Odmienności dotyczyć mogą tylko niektórych świadczeń i tylko w ograniczonym zakresie, niemniej jednak organy stanowiące gmin i powiatów posiadają kompetencje prawodawcze umożliwiające dostosowywanie wskazanych ustawowo zagadnień do warunków lokalnych, poprzez wydawanie aktów prawa miejscowego.

Wszystkie kompetencje prawodawcze delegowane do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego dotyczą kwestii wiążących się z koniecznością wyważenia możliwości finansowych jednostki samorządu terytorialnego oraz możliwości współfinansowania pomocy przez osoby, którym jest ona udzielana. Niektóre z nich mają charakter fakultatywny i są wykorzystywane wtedy, gdy organ prawodawczy uzna, że jednostka samorządu terytorialnego ma możliwości, aby przyznawać jakieś świadczenie z pomocy społecznej w wysokości wyższej niż ustawowe minimum albo kierować je do szerszego grona osób niż to, które uprawnienia do jego otrzymania wywodzi bezpośrednio z ustawy. Inne kompetencje prawodawcze obligują radę gminy lub radę powiatu do tego, aby podjęła akt prawa miejscowego i dookreśliła zasady, na jakich przyznawane będzie jakieś świadczenie z pomocy społecznej. Tym samym uchwała stanowi niezbędny element współkształtujący stan prawny, na podstawie którego udziela się niektórych świadczeń.

Założeniem opracowania jest kompleksowe przedstawienie podstaw prawnych do stanowienia aktów prawa miejscowego zamieszczonych

w ustawie o pomocy społecznej oraz wyjaśnienie, w jaki sposób prawodawca miejscowy może z tych upoważnień korzystać. Tekst podzielony został na dwie części – ogólną i szczególną. W pierwszej poruszono tematykę stanowienia aktów prawa miejscowego w zakresie, w jakim może być ona przydatna dla prawodawców miejscowych, realizujących kompetencje prawodawcze z ustawy o pomocy społecznej. Ta część może być również pomocna przy stanowieniu innych aktów prawa miejscowego. W drugiej przedstawione zostały kolejno ustawowe przepisy kompetencyjne do stanowienia aktów prawa miejscowego zamieszczone w ustawie o pomocy społecznej. W komentarzu do tych przepisów uwaga zwrócona została przede wszystkim na zakres dyskrejonalności prawodawcy przy podejmowaniu regulacji. Uwzględnione przy tym zostały zarówno praktyka prawodawcza, jak i stanowiska orzecznictwa i literatury.

Całość została przygotowana w taki sposób, aby możliwe było zapoznanie się z kompleksowym opisem uprawnień w zakresie stanowienia prawa miejscowego na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ale jednocześnie, by każdy z punktów części szczególnej mógł być czytany niezależnie i niósł – z uwzględnieniem części ogólnej – praktyczną pomoc przy uchwalaniu konkretnych aktów prawa miejscowego.

Publikacja adresowana jest przede wszystkim do praktyków (stąd zamieszczone w niej wzory uchwał), choć starano się, by spełniała również standardy pozwalające na zachęcenie do lektury także osoby, które prawodawstwem miejscowym i prawem pomocy społecznej zajmują się od strony naukowej.

Jakub Wilk

Wrocław, listopad 2020 r.

I

CZĘŚĆ OGÓLNA

Rozdział 1

POJĘCIE AKTU PRAWA MIEJSCOWEGO I JEGO POZYCJA W SYSTEMIE ŹRÓDEŁ PRAWA

1.1. Organy jednostek samorządu terytorialnego zostały, na mocy Konstytucji RP, włączone do grupy organów współkształtujących obowiązujący w Polsce stan prawny. Obok terenowych organów administracji rządowej mogą być one upoważniane ustawowo do ustanawiania aktów prawa miejscowego. Akty prawa miejscowego są zaś jednymi ze źródeł powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej.

Akt prawa miejscowego to pojęcie zarówno języka prawnego, jak i języka prawniczego¹. Akt ten został scharakteryzowany w art. 87 ust. 2, art. 88 ust. 1 i 2 oraz art. 94 Konstytucji RP poprzez wskazanie, że jest on źródłem powszechnie obowiązującego prawa, o zakresie obowiązywania ograniczonym do obszaru działania organów, które go ustanowiły, stanowiącym przez organy (jednostek lub związku jednostek) samorządu terytorialnego albo terenowe organy administracji

¹ W ramach opracowania z pojęciem aktów prawa miejscowego zamiennie stosowane będzie pojęcie prawa miejscowego. Mimo doktrynalnych niuansów w sposobie definiowania prawa miejscowego, może być ono rozumiane jako prawo stanowione przez organy niecentralne administracji rządowej i administracji samorządowej mające walor powszechności obowiązywania, a zatem prawo stanowione w formie aktów prawa miejscowego. Warto przy tym zaznaczyć, że synonimicznego do „prawa miejscowego” znaczenia nie ma „prawo lokalne” – por. P. Lisowski, *Lokalne źródła prawa administracyjnego* [w:] *Prawo administracyjne*, red. J. Boć, Wrocław 2007, s. 83–101.